

natuur- en
milieueducatie
voor iedereen

stichting
de Rollen

BROCHURE

REGULIER AANBOD NDE

VOLG ONS VOOR MEER
INSPIRATIE & INFORMATIE

Voorwoord

Wanneer je vanuit de ruimte naar de aarde kijkt, zie je een klein blauw-groen bolletje zweven in de leegte. Dat is ons thuis. Wonderbaarlijk, wonderschoon. Maar op deze afstand zie je ook hoe dun dat laagje lucht eigenlijk is. Je beseft hoe kwetsbaar dat bolletje is. Iets om goed voor te zorgen, om te koesteren.

We weten ook als mens precies hoe we dat kunnen doen. Daarvoor hebben we de werelddoelen geformuleerd. Deze doelen (SDG's) zijn er om te werken aan een wereld waar natuur, solidariteit en ondernemerschap hand in hand gaan.

Als we weten wat we moeten doen, waarom doen we het dan niet? Dat is een interessant vraagstuk. Iedereen moet ook mee kunnen. Dat begint bij het voelen van betrokkenheid. Vervolgens het begrijpen van wat duurzaamheid nu is en tot slot ontdekken welke stappen in jouw bereik liggen om te doen. Daar helpen we graag bij!

We zijn een klein cluppie. Toch lukt het ons om te werken aan een duurzame wereld. Dat krijgen we voor elkaar omdat we met jou de handen ineen slaan.

In deze brochure krijg je een kijkje in ons regulier aanbod. We laten graag aan je zien hoe je met kleine, actiegerichte stappen al een verschil kan maken.

Doe je ook met ons mee?

- Team De Rollen

Regulier aanbod

8. Thema natuur

Al onze leskisten en gastlessen met als thema natuur op een rijtje.

19. Thema water

Voor elke groep een mooi aanbod aan buitenlessen rondom het thema water.

24. Thema energie

Verschillende leskisten en gastlessen over energie & isolatie, inclusief de leerlijn Energie Besparen.

28. Thema voedsel & grondstoffen

Lesmateriaal en gastlessen over onder andere afval, circulariteit en gezonde voeding.

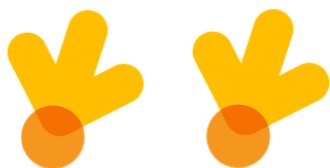
34. Thema cultureel erfgoed

Bijzondere verhalen uit de Limburgse geschiedenis komen tot leven in de natuur aan de hand van dit lesmateriaal.

36. Thema overig

Er is in de wereld nog zoveel te ontdekken... Lesmateriaal over bijvoorbeeld het heelal en zintuigen.

Speciaal aanbod & achtergrond

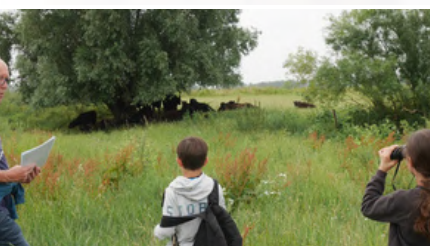
4. Wat is NDE?

We leggen kort uit wat NDE betekent en wie onze doelgroepen zijn.

6. De Sustainable Development Goals

Wij zijn SDG-ambassadeur. Hier lees je meer over de SDG's en wat dit met ons lesmateriaal te maken heeft.

7. Veldwerk

Ga je mee de natuur in?

22. De watertafel

Ervaar de gevolgen van wateroverlast en wat jij kan doen met onze watertafel. Je leest hier meer over dit materiaal.

23. Eerste hulp bij verduurzamen

Jouw school of organisatie verduurzamen? We geven een aantal tips.

[Inloggen reserveringssysteem](#)

39. Reserveren

Het reserveringsproces stap voor stap uitgelegd.

40. Speciaal aanbod: thema SDG's

Workshops over de SDG's voor leerlingen & leraren

42. Algemene voorwaarden

Alles over de tarieven, annuleringen, kwaliteit en uitleen.

NATUUR- & DUURZAAMHEIDS EDUCATIE

Natuur- en milieueducatie kennen de meeste mensen wel. Daarom staat het ook nog zo in onze pay-off: Natuur- en Milieu Educatie voor iedereen. Maar wat betekent die nieuwe term natuur- en duurzaamheidseducatie? En wie is onze doelgroep?

'Goh, wat doen jullie veel', horen we met regelmaat.

Door het hele land zijn organisaties bezig met educatie over thema's die duurzaamheid aangaan. Voor sommige organisaties past de term 'Natuur- en MilieuEducatie' (NME) niet helemaal meer. Duurzaamheid is namelijk breder dan alleen het milieu. Daarom gebruiken verschillende centra, zoals De Rollen, het begrip 'Natuur- en DuurzaamheidsEducatie'. Oftewel: NDE.

NDE beperkt zich dus niet alleen tot 'groene onderwerpen', maar richt zich op duurzaamheid in brede zin. Duurzaamheid zoals de Sustainable Development Goals (SDG's) het uitleggen. De Rollen gaat bijvoorbeeld om die reden ook de buurten in.

NDE IS BREDER DAN NME: NIET ALLEEN 'GROENE' ONDERWERPEN, MAAR DUURZAAMHEID ZOALS DE SDG'S HET UITLEGGEN.

Toch blijft de kern van wat wij doen hetzelfde als toen we nog een klassieke NME-aanbieder waren: sterke educatie. Daarvoor zetten we onze lesmaterialen in. Maar liefst drie schatkamers vol. Door te werken vanuit verwondering, de zintuigen aan te spreken en mensen zelf te laten ontdekken, vinden we altijd wel een ingang om iemand te raken.

Dit lesmateriaal is door onderwijsinstellingen, verenigingen, overheidsinstellingen en BSO's tegen een vergoeding te boeken als leskist en gastles*. Dit noemen we ons 'regulier aanbod'. Kant-en-klare lessen die makkelijk in te zetten zijn zonder veel voorbereidingstijd voor de afnemer. Het komt er niet bij, maar in plaats van.

De Rollen is bekend in de wereld van het onderwijs. De kerndoelen primair onderwijs van het SLO (het landelijk expertisecentrum voor het curriculum) zijn gekoppeld aan ons lesmateriaal. Je vindt de kerndoelen op www.slo.nl.

Er komen nieuwe kerndoelen aan. Wij houden deze ontwikkeling in de gaten en passen t.z.t. ons materiaal er op aan. Dit geldt ook voor de kerndoelen Burgerschap.

Wij zijn ook jouw vraagbaak. Niet alleen op inhoud, maar ook praktisch en strategisch. We hebben een groot netwerk en brede kennis. We denken bijvoorbeeld graag met je mee over financieringsmogelijkheden van projecten of welke partner het beste past bij wat je zoekt.

Voor onderwijsinstellingen adviseren wij iemand tot 'NDE-coördinator' te benoemen, zodat wij een vast aanspreekpunt hebben binnen je organisatie. Dan weten we ook bij wie we moeten zijn als we toffe aanbiedingen hebben, zoals gratis Energielessen.

Of we ze nu inzetten in de klas, in het veld of in een buurthuis met bewoners, onze leskisten zijn onze schatten.

Dankzij dit materiaal kunnen wij doen wat we doen:

**natuur- en
milieueducatie
voor iedereen**

*Zie pagina 42

De Sustainable Development Goals (SDG's)

In 2015 hebben alle landen die lid zijn van de Verenigde Naties (VN) de SDG's aangenomen. Ook bekend als de Global Goals of de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Zeventien doelen voor een eerlijkere, groenere wereld voor iedereen. Deze SDG's dienen als kompas voor duurzaam handelen.

De SDG's zien duurzaamheid als een breed begrip: ecologische doelen, sociale doelen, economische doelen en samenwerking. De ecologie vormt onze basis. Denk aan schoon water, een goed klimaat en de natuur in balans. Daarop steunen de sociale doelen zoals geen armoede, kwaliteitsonderwijs, veiligheid en gelijke kansen. Bovenaan, steunend op de andere doelen, staat de economische laag: verantwoorde consumptie en innovatie zijn hier voorbeelden van.

De zeventien doelen zijn alomvattend, maar met kleine acties kan je al impact maken. Doordat de SDG's zo breed zijn, is samenwerken noodzakelijk, maar dat maakt het ook impactvoller én leuker.

Als SDG-ambassadeur en onderdeel van het landelijke SDG-netwerk, werken wij ook aan deze doelen. Om dit zichtbaar te maken voor jou hebben we bij ons regulier aanbod ook aangegeven welke doelen het lesmateriaal raakt.

Wil je meer weten over de SDG's en wat jij kunt doen?

Kijk eens op www.sdgnederland.nl of haak aan bij een van onze projecten.

Veldwerk: de natuur in met jouw klas en de leerlingen zelf laten ervaren hoe mooi de natuur is. Hoe je dit inricht, is aan jou.

De Rollen heeft materiaal, opdrachten, gebiedskennis en de handjes in huis om je hierbij te helpen. Met maatwerk sluiten we aan bij jouw wensen en ons uitgangspunt: de natuur op zintuigelijke wijze zelf ontdekken. Neem contact met ons op om de mogelijkheden door te spreken.

VELD WERK

Regulier aanbod

THEMA

NATUUR

Ons regulier aanbod hebben we gesorteerd in zeven thema's. Natuur is ons grootste thema. Het aanbod staat op volgorde van groep 1 naar groep 8.

Je vindt bij elke leskist of gastles een korte beschrijving met de kerndoelen, SDG's en andere informatie.

Wil je een leskist reserveren? Log dan in bij ons reserveringssysteem. Verderop in deze brochure lees je hier meer over. Daarin leggen we ook uit wat onze tarieven zijn. Of stuur ons een berichtje, we helpen je graag verder.

Betekenis van de symbolen

Seizoen waarin je het aanbod kunt afnemen:

Najaar

Winter

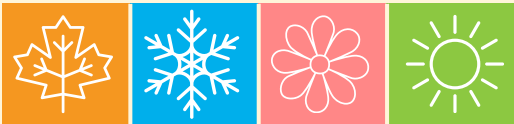
Voorjaar

Zomer

Bevers

Groep 1 t/m 4

Leskist 0&0

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 44, 45, 48, 49**SDG's:** 15**Beschrijving:**

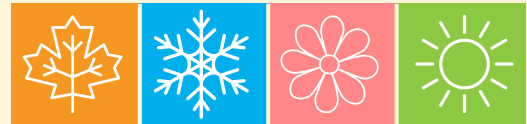
In het voorleesboek 'Zeg kleine bever wat bouw jij knap' wordt een probleem beschreven. Je stopt hier met voorlezen, want de leerlingen gaan de oplossing bedenken. Zij maken aan de zand-watertafel of in bakken een gebied voor de bever. De spullen hiervoor (m.u.v. de tafel) zitten in de kist. Verder bevat de leskist ook een hoop informatief materiaal over de bever, zoals een schedel met de imponerende knaagtanden en hout met daarin knaagsporen. Leerlingen leren spelenderwijs over de bever, de eigenschappen van water en worden uitgedaagd tot experimenteren, onderzoeken en ontwerpen.

Bijzonderheden:

Op school | Zand-watertafel of bakken nodig

Bijengeheimen

Groep 1 t/m 4

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

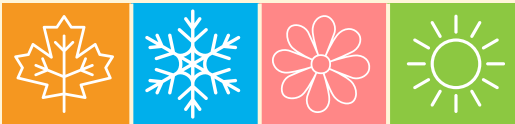
Door het verhaal 'Bijengeheimen' belanden de leerlingen op een speelse manier in de bijenwereld. Het verhaal vertelt de belevenissen van Jort die op de zolder van zijn opa een geheim bijenkistje vindt. Aan de hand van de spullen die daar in zitten, leren de kinderen de wereld van de bij en de imker kennen. Met behulp van de buitenopdrachten en materialen voor een rollenspel leren de kinderen over het leven in een bijenvolk. De kist bevat diverse materialen, zoals een honingraat, kleurplaten, verhaalplaten, boeken, buitenpad-bordjes, onderzoeksmateriaal en nog veel meer.

Bijzonderheden:

Op school | Met buitenopdrachten

Boompje groot

Groep 1 t/m 4

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 40, 41, 44**SDG's:** 15**Beschrijving:**

De kinderen gaan op een speelse, verkennende en ontdekkende manier zelf aan de slag met verschillende kijk-, doe-, meet-, voel- en zoekopdrachten over bomen en struiken, hun staanplaats en producten.

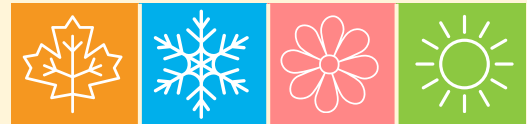
De opdrachten zijn verdeeld over 10 thema's: een eerste kennismaking, een boom alleen, de groei van een boom, de boom in vier seizoenen, de stam, zaden en vruchten, bladeren, hout, paddenstoelen en een kabouterpad. Elk thema is verwerkt tot een les(onderdeel). Per les zijn de doelstellingen, werkwijze en materialen beschreven en de lessen zijn verdeeld over groep 1-2 en groep 3-4.

Bijzonderheden:

Op school | Met buitenopdrachten

Kabouterpad school

Groep 1 t/m 4

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

De kinderen gaan op een speelse en verkennende manier aan de slag met eenvoudige opdrachten rondom de elementen van de natuur. Dit doen ze door te voelen, ruiken, luisteren, kijken en proeven waarbij kabouters hen de weg wijzen.

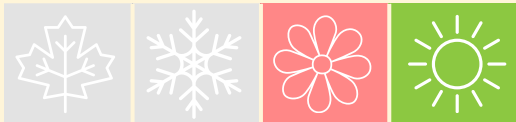
Een ouder of leerkracht zet de kabouterfiguren uit in de omgeving van school. Afhankelijk van plaats en seizoen kun je kiezen uit het aantal kabouterfiguren en opdrachten met benodigde materialen. De kinderen gaan in groepjes op pad. Elk groepje heeft een begeleider nodig.

Bijzonderheden:

Buitenles in de schoolomgeving | Begeleiding nodig

Kikkerkist

Groep 1 t/m 4

Leskist

Uitleent termijn van 2 weken

Kerdoelen: 40**SDG's:** 14, 15**Beschrijving:**

Met de verschillende spullen in deze kist leren kinderen over de kikker. Hoe gaat de ontwikkeling van kikkerdril tot volwassen kikker? Waar leeft een kikker?

De kist bevat naast boeken, spellen en handpoppen ook een voelkist met natuurlijke materialen.

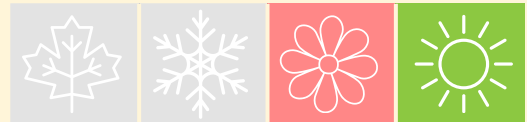
Geschikt om te combineren met het Kikkerpad.

Bijzonderheden:

-

Kikkerpad Nieuwstadt

Groep 1 t/m 4

Gastles

75 minuten per groep excl. reistijd

Kerdoelen: 40**SDG's:** 14, 15**Beschrijving:**

De kinderen gaan rondom een poel op een speelse en ontdekkende manier aan de slag met max. 20 eenvoudige opdrachten rondom kikkers en hun leefgebied. Dit doen ze door te voelen, ruiken, luisteren en te kijken. De Rollen zet deze opdrachten voor je uit en helpt je op gang.

Voor deze buitenles verdeel je jouw klas in groepen van 3-5 leerlingen. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

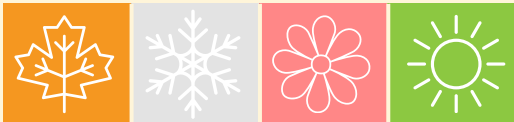
Ter voorbereiding kan je in de klas de Kikkerkist inzetten.

Bijzonderheden:

Buitenles in een natuurgebied |
Begeleiding nodig | Vervoer nodig

De Tuin met Stip

Groep 1 t/m 4

Leskist

Uitleent termijn van 2 weken

Kerdoelen: 39, 40**SDG's:** 13, 15**Beschrijving:**

Het lieveheersbeestje Stip is samen met zijn vriendjes op zoek naar een groene tuin om fijn te kunnen leven. Lukt dat ook op ons schoolplein?

Deze kist zit vol verschillende activiteiten om met de allerkleinsten thema's zoals biodiversiteit en klimaatadaptatie te verkennen. Na een kort voorleesverhaal gaan leerlingen aan de slag met beestjes zoeken, rekenen en taalopdrachten, ontwerp opdrachten en opdrachten die de schrijfvaardigheid stimuleren.

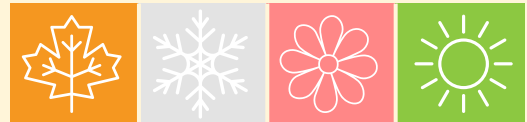
De meeste materialen zitten in de kist, een aantal spullen moet je zelf verzamelen.

Bijzonderheden:

Buitenles | Zelf zorgen voor bepaalde materialen

Kriebelende kruipertjes

Groep 1 t/m 4 & groep 5 t/m 8

Leskist

Uitleent termijn van 2 weken

Kerdoelen: 33*, 39, 40, 41**SDG's:** 13, 15**Beschrijving:**

Deze leskist heeft twee versies: één voor de onderbouw en één voor de bovenbouw.

In beide versies gaan de leerlingen zelf op zoek naar kleine beestjes in de schoolomgeving. Met de verschillende materialen en spullen leren ze over deze diertjes, hun leefomgeving en het belang van hen voor ons en de natuur. De kist zit vol met alle spullen en opdrachten die nodig zijn om de diertjes te zoeken, vangen en bestuderen.

Leuk voor de bodemdierdagen.

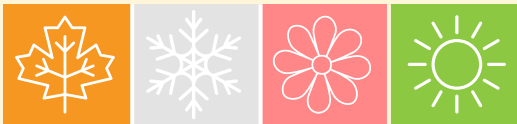
*alleen van toepassing op de bovenbouwversie

Bijzonderheden:

Op school | Buitenopdrachten

Scharrelavontuur

Groep 1 t/m 4 & groep 5 t/m 8

Leskist & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
60-75 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

Deze leskist heeft twee versies: één voor de onderbouw en één voor de bovenbouw.

Het Scharrelavontuur is een educatief natuurbelevingsspel met opdrachtkaarten en materialen. De opdrachten zijn verdeeld in doe-, spel-, verzamel- en zoek-opdrachten. Een laagdrempelige manier om de natuur te ontdekken.

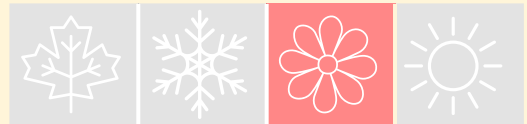
Leerlingen gaan in groepen op ontdekking in hun schoolomgeving, een park of in de natuur. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

Bijzonderheden:

Buitenles | Begeleiding nodig |
Eventueel vervoer nodig

Koeleköpkes in de klas

Groep 1 t/m 8

Leskist

Uitleentermijn van 6 weken

Kerdoelen: 40, 41**SDG's:** 14, 15**Beschrijving:**

Met de leskist 'Koeleköpkes in de klas' volg je met je leerlingen het hele proces van kikkerdril tot kikkertje. Hieraan kun je talloze lesactiviteiten koppelen. Ze zien de hele metamorfose van kikkerdril tot kikkertje, en dat gaat best snel. Bijna dagelijks zien ze wel iets veranderen aan de kikkervisjes. In de leskist zit al het materiaal dat je nodig hebt om kikkerdril te 'vangen' en de kikkervisjes te verzorgen. Zodra het kleine kikkertjes zijn geworden, zet je ze uit in de poel waar je het kikkerdril vandaan hebt.

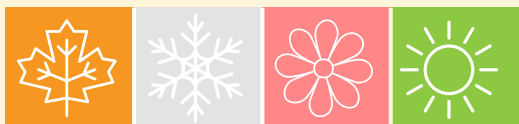
Leuk te combineren met bijv. de Kikkerkist.

Bijzonderheden:

Levende dieren, denk aan de schoolvakanties

Slakken

Groep 1 t/m 8

Leskist O&O

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

Je leert alles over huisjesslakken met deze leskist. De kist is als 'traditionele' les in te zetten of als O&O-les.

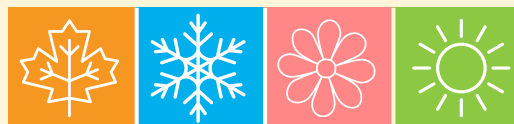
De leerlingen gaan zelf op zoek naar slakken met loeppotjes, bouwen een slakkenbak en gaan aan de slag met diverse opdrachten. Met de kist kun je een doe-hoek inrichten waarin leerlingen spelenderwijs ontdekken hoe slakken leven.

Bijzonderheden:

Buitenopdrachten

Prof. Van Wiegen ziet ze Vliegen

Groep 1 t/m 8

Leskist O&O

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 40, 41, 42**SDG's:** 15**Beschrijving:**

Help! Professor Van Wiegen is uit de boom gevallen! Wie zet nu zijn onderzoek naar vogels voort?

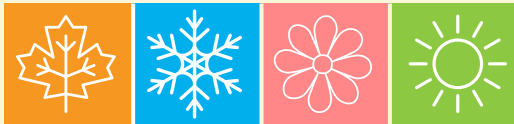
De klas krijgt van Professor Van Wiegen een brief met de vraag of de leerlingen hem willen helpen bij zijn vogelonderzoek. Zij zetten zijn onderzoek voort met behulp van verrekijkers, vergrootglazen, boeken en misschien wel het allerbelangrijkste: een geheimzinnig aantekeningenboekje, vol met schetsjes en krabbels over de ontdekkingen die de professor reeds deed. De leerlingen verwerken hun bevindingen tot een mooi vogelboek.

Bijzonderheden:

-

Braakballen pluizen

Groep 4 t/m 8

Leskist & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
75 minuten per groep

Kerdoelen: 34, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

Uilen slikken hun prooi in één keer door. De botjes, vacht en andere onverteerbare delen worden na een tijdje als een bal uitgebraakt: de braakbal. Deze braakbal uitpluizen geeft heel veel informatie over de uil en hun prooidieren.

De leskist is gevuld met al het materiaal dat nodig is voor de activiteit: pluismatten, pincetten, informatie, loepjes, determineertabellen en zelfs een uilenvleugel.

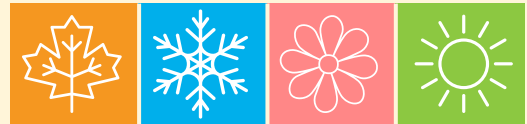
Een klassieker die leuk én leerzaam blijft!

Bijzonderheden:

Bij voorkeur zelf braakballen regelen

Bomen

Groep 5 t/m 8

Leskist & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
75 minuten per groep

Kerdoelen: 33, 39, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

De kinderen gaan op een verkennende, ontdekkende en onderzoekende manier zelf aan de slag met verschillende kijk-, doe-, meet-, voel- en zoekopdrachten over (onderdelen van) bomen en struiken, hun staanplaats en producten.

De opdrachten zijn verdeeld over vijf verschillende thema's: herkenning, groei en hout, omgeving, kringloop en mens en dier.

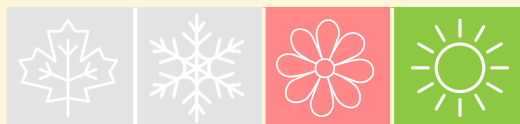
De houten kist is gevuld met alle benodigde materialen.

Bijzonderheden:

Buiten- en binnenopdrachten

Rondje Bos: De Rollen

Groep 5 t/m 8

Gastles

90 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

In een bos kan je veel leren over kringlopen en de samenhang in de natuur. Welke kringlopen en hoe dat nu zit, dat ontdekken de leerlingen tijdens Rondje Bos. In kleine groepjes lopen ze een speurtocht vol met opdrachten. We starten binnen in ons leslokaal en per groepje gaan ze op pad. Bij terugkomst verdiepen ze hun kennis met verschillende binnenopdrachten.

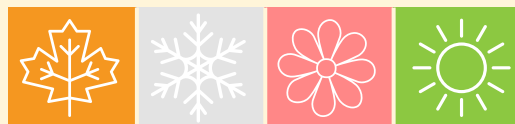
Voor deze buitenles verdeel je jouw klas in groepen van 3-5 leerlingen. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

Bijzonderheden:

Op locatie bij De Rollen | Begeleiding nodig | Vervoer nodig | Buitenles

Speuren naar Sporen: De Rollen

Groep 5 & 6

Gastles

75 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

Je ziet ze niet altijd, maar als je goed speurt, zie je wel sporen van dieren die in het bos leven. Tijdens deze gastles gaan kinderen zelf zoeken naar deze sporen. De activiteit bestaat uit binnen- en buitenopdrachten. Met de binnenopdrachten doen ze kennis op over de verschillende sporen en bijbehorende sporen. Buiten gaan ze zelf op pad met een tasje vol materialen.

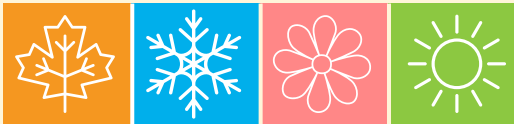
Voor deze les verdeel je jouw klas in groepen van 3-5 leerlingen. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

Bijzonderheden:

Op locatie bij De Rollen | Begeleiding nodig | Vervoer nodig | Buitenles

Sporen

Groep 5 & 6

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 15**Beschrijving:**

De leskist-variant op Speuren naar Sporen. In deze leskist zitten spullen en materiaal om zelf met de klas op sporenonderzoek te gaan.

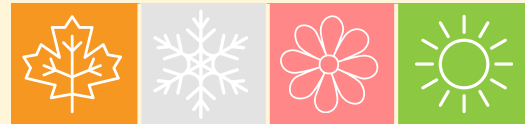
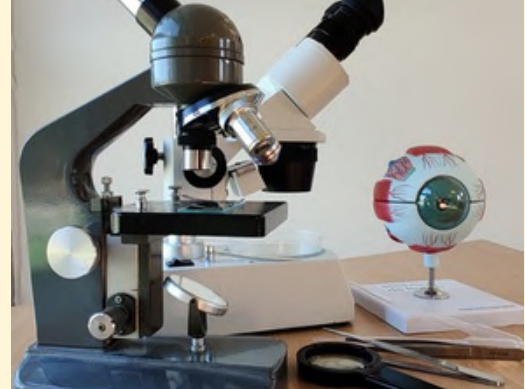
Binnen leren de kinderen over de verschillende diersporen aan de hand van boeken en spellen. Buiten kunnen ze, indien er een geschikte omgeving beschikbaar is, zelf op zoek gaan naar sporen van dieren.

Bijzonderheden:

Buitenopdrachten

Microscopie

Groep 6 t/m 8

Leskist O&O & Gastles Uitleentermijn van 2 weken
90 minuten per groep**Kerdoelen:** 34, 39, 40, 41**SDG's:** 14**Beschrijving:**

Duik de wereld van de microscopie in met deze leskist. De kist bevat naast loepen en werkbladen echte stereo- en doorlichtmicroscopen voor in je klas.

De kist is als lessenserie van 4 lessen in te zetten, waarbij je ook het menselijke oog behandelt. Je kunt hem ook inzetten als losse les. Samen onderzoek je kleine waterdierpjes en oefen je technische vaardigheden.

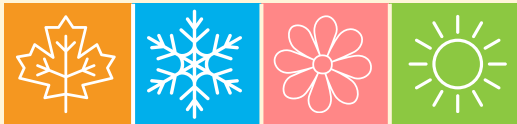
Deze leskist is ook als gastles te boeken.

Bijzonderheden:

Lessenserie | Let op, veel materiaal | Zelf voor waterdierpjes zorgen

Nestkast voor een koolmees

Groep 7 & 8

Leskist O&O

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 40, 41**SDG's:** 13, 15**Beschrijving:**

Leskist met een technische kant, die je ook kan inzetten als lessenserie. Leerlingen maken kennis met de koolmees en zijn plek in de voedselpiramide. Ze doen onderzoek naar hoe geschikt het schoolplein is als leefomgeving voor deze tuinvogel: kunnen we misschien wat aanpassen? De kist bevat ook de aanwijzingen die nodig zijn om in bij techniek of handenarbeid zelf nestkastjes voor de koolmees te maken. Daarna kan je ze met de klas feestelijk ophangen.

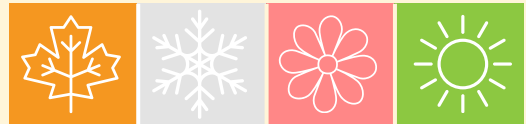
Een leuke leskist waarin onderwerpen zoals biodiversiteit en voedselrelaties aan bod komen.

Bijzonderheden:

Geschikt voor techniekles

Biodiversiteit

Groep 7 & 8

Leskist O&O

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 33, 39, 40, 41, 42 en 43**SDG's:** 13, 15**Beschrijving:**

Hoe zit het met de biodiversiteit in mijn omgeving? Met deze vraag gaan leerlingen aan de slag. Na een introductie in de klas laat je ze in groepjes veldwerk doen. Dit kan in een berm, (bloemen)weide, op het schoolplein, waar je maar wilt. In de leskist zit het benodigde materiaal.

Leerlingen houden hun resultaten bij in een logboek. Daarna presenteren ze hun bevindingen aan elkaar. De lesbrief geeft suggesties rondom verdiepen en verbreden waarbij er extra aandacht is voor taal, rekenen en beroeporiëntatie.

Bijzonderheden:

Buitenles | Veldwerk

THEMA WATER

Het tweede thema waarin we ons aanbod opdelen, is water. Een divers thema vol met kisten en gastlessen voor buiten.

Het aanbod staat op volgorde van groep 1 naar groep 8, inclusief een korte beschrijving met de kerndoelen, SDG's en andere informatie. Onze watertafel met bijbehorende gastlessen heeft een apart artikel gekregen, zie pagina 22.

Wil je een leskist reserveren? Log dan in bij ons reserveringssysteem. Verderop in deze brochure lees je hier meer over. Daarin leggen we ook uit wat onze tarieven zijn. Of stuur ons een berichtje, we helpen je graag verder.

Betekenis van de symbolen

Seizoen waarin je het aanbod kunt afnemen:

Najaar

Winter

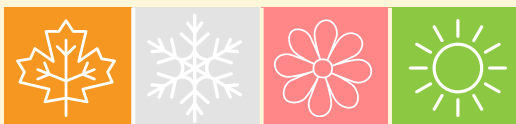
Voorjaar

Zomer

Droppiepad

Groep 1 t/m 4

Gastles

90 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 6, 14, 15**Beschrijving:**

Lekker naar buiten en spelenderwijs van alles leren over het waterleven, de beek, omgaan met water en nog meer.

Kinderen gaan in groepjes op pad en beleven 14 verschillende kijk-, doe- en beleefopdrachten over water. De Rollen zet het Droppiepad voor jullie uit en neemt de spullen mee.

Beschikbaar langs de Hemelbeek, Keutelbeek en bij Nieuwstadt.

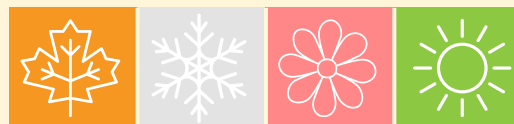
Voor deze les verdeel je jouw klas in groepen van 3-5 leerlingen. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

Bijzonderheden:

Op diverse locaties | Begeleiding nodig | Vervoer nodig | Buitenles

Waterspeurtocht

Groep 3 & 4

Gastles

90-120 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 40, 41**SDG's:** 6, 14, 15**Beschrijving:**

Tijdens deze speurtocht langs het water leren de kinderen over de waterkringloop, het belang van schoon water, de beek, het (water)leven en drijven en zinken. Ze gaan aan de slag met diverse opdrachten die wij voor jullie klaar zetten in 'het veld'.

Beschikbaar langs de Hemelbeek, Keutelbeek en bij Nieuwstadt.

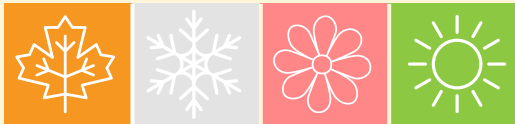
Voor deze les verdeel je jouw klas in groepen van 3-5 leerlingen. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

Bijzonderheden:

Op diverse locaties | Begeleiding nodig | Vervoer nodig | Buitenles

Waterontdektocht

Groep 5 & 6

Gastles

120 minuten per groep

Kerdoelen: 33, 39, 40, 41, 42, 43, 48**SDG's:** 6, 14, 15**Beschrijving:**

Deze gastles richt zich op het beheer van ons water, de waterkringloop, waterkwaliteit en de verschillende planten en dieren in en rond het water. Kinderen gaan aan de slag met verschillende opdrachten waarbij ze actief het water onderzoeken.

Beschikbaar op diverse locaties: langs de Ur, Keutelbeek en bij Nieuwstadt.

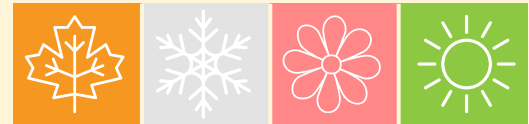
Voor deze les verdeel je jouw klas in groepen van 3-5 leerlingen. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

Bijzonderheden:

Op diverse locaties | Begeleiding nodig | Vervoer nodig | Buitenles

Watch Water

Groep 7 & 8

Gastles en leskist

90-120 minuten per groep

Kerdoelen: 33, 39, 40, 41, 42, 48**SDG's:** 6, 14, 15**Beschrijving:**

Watch Water is als gastles en als leskist te boeken. Tijdens de gastles gaan we aan de slag langs de Hemelbeek. Voor de leskist ga je zelf op zoek naar een geschikte locatie; wij denken graag met je mee.

Bij Watch Water doen leerlingen onderzoek naar o.a. de waterkwaliteit en het waterleven. Hiervoor gebruiken ze het materiaal in de kist, zoals pH-teststrips, thermometers en secchischijven.

Voor deze les verdeel je jouw klas in groepen van 3-5 leerlingen. Eventueel kan je hier extra begeleiding bij vragen.

Bijzonderheden:

Op locatie in de natuur | Vervoer nodig | Buitenles

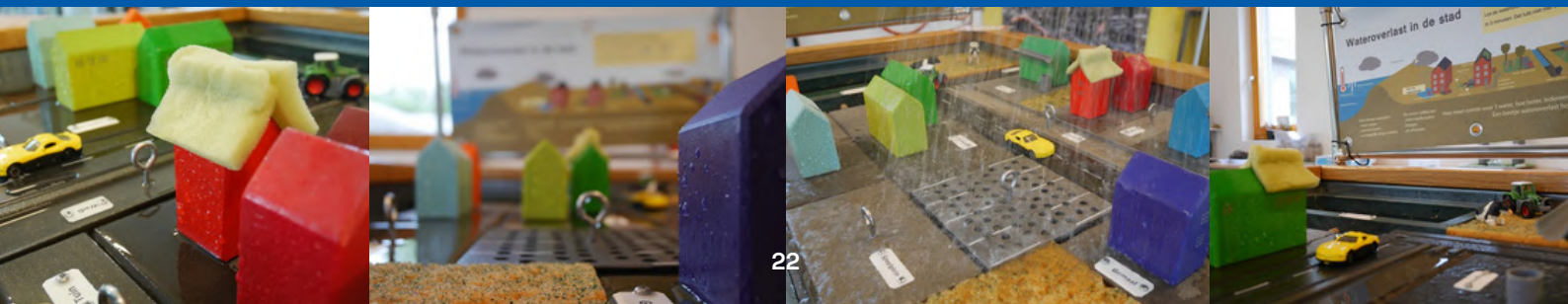
De Watertafel

Het klimaat verandert, en daarmee ook het weer. Er komen pittige buien aan met veel neerslag. Weet jij de stad te beschermen tegen wateroverlast?

Met de Watertafel boots je de gevolgen van hevige buien voor een versteende stad na. Door middel van een rollenspel gaan leerlingen of buurtbewoners aan de slag. Gaat het gemaal aan, komt er een sloot bij of vergroenen we een tuin?

Je ziet direct de werking van alle maatregelen. Welke maatregel zou het meeste effect hebben?

De watertafel is te boeken als bijvoorbeeld onderdeel van een lessenserie over klimaatverandering, bij vergroeningsprojecten en inwonersavonden. Informeer bij ons naar de mogelijkheden.

Eerste hulp bij verduurzaming

Een groen schoolplein, een gratis schoolontbijt, schoolfruit, een weggeefhoek, afval scheiden of een moestuin opzetten. Op steeds meer manieren zijn scholen bezig met duurzaamheid. Omdat het zo'n breed en groots onderwerp is kan je dit op veel verschillende manieren aanvliegen. Met grote stappen of kleine stappen.

Heb je ambities om het wat grootser aan te pakken, maar weet je niet waar te beginnen? Bekijk dan eens de websites van onderstaande partners. Mocht je daarna nog behoefte hebben om je ideeën door te spreken, neem contact met ons op. Wij helpen je in een adviesgesprek verder.

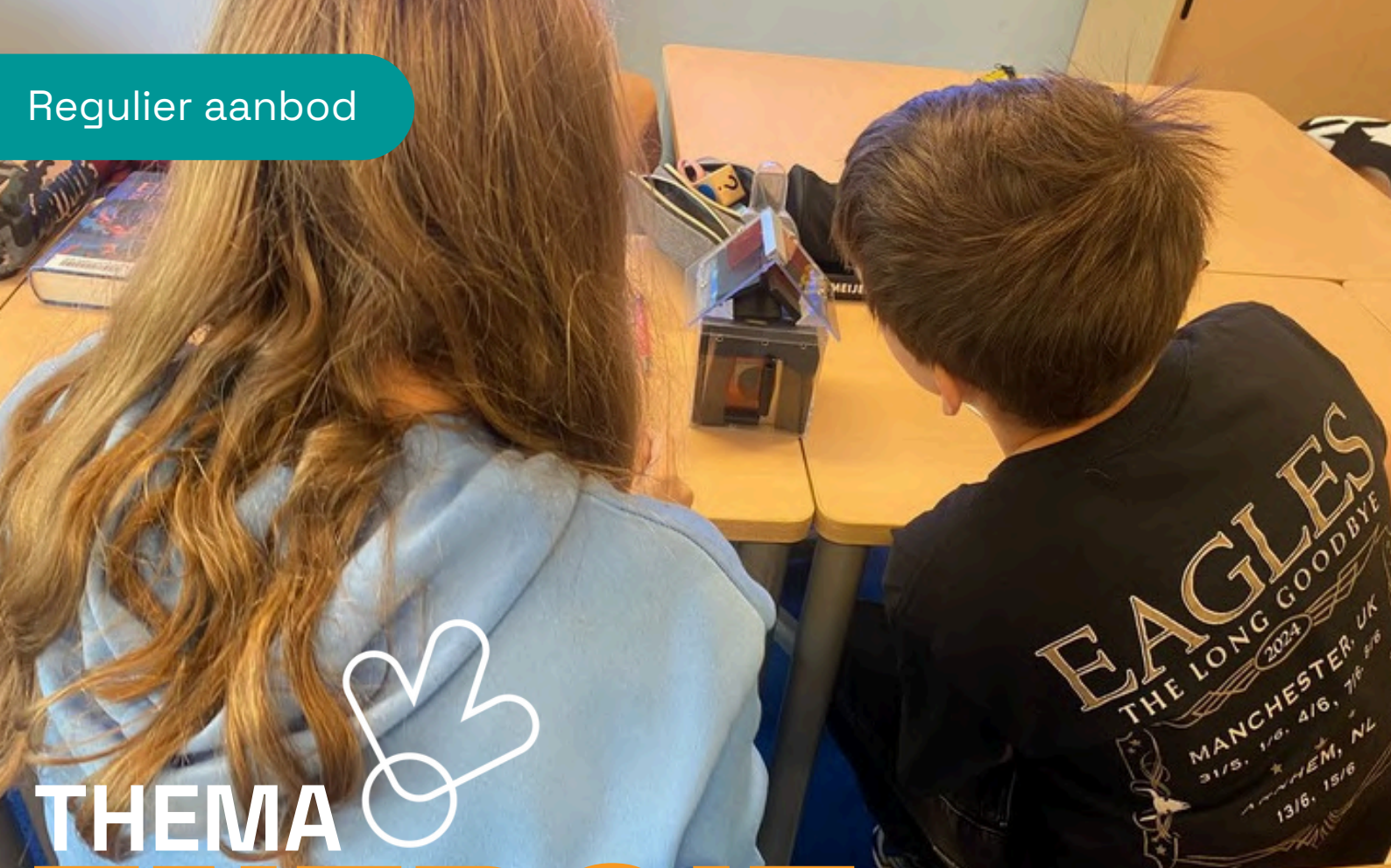
Eco-Schools Nederland (www.ecoschools.nl) is een programma dat scholen helpt te verduurzamen. Vanuit de Whole School Approach, met de leerling aan het roer, wordt stapsgewijs toegewerkt naar een internationaal keurmerk: De Groene Vlag. Je krijgt een vaste begeleider en wordt onderdeel van de Eco-Schools community. De Rollen is bevoegd begeleider.

Coöperatie Leren Voor Morgen (www.lerenvoormorgen.org) is een samenwerking tussen diverse organisaties. Zij biedt kennis, inspiratie, lesmateriaal en nieuws aan op haar website om scholen verder te helpen. In 2024 bracht Leren Voor Morgen voor het eerst de 'Staat van het Duurzame Onderwijs' uit. Een interessant rapport dat zeker het lezen waard is.

IVN Natuureducatie (www.ivn.nl) kent een beroepsorganisatie en lokale afdelingen. De landelijke IVN-organisatie zet in op o.a. vergroening en buitenles, bijvoorbeeld via Tiny Forests en Voedselbosjes. Zij werkt daarbij samen met lokale partners, zoals de afdelingen en NDE-centra zoals De Rollen.

THEMA

ENERGIE

Energie is een populair thema, met name als het gaat om isolatie en energiebesparing. Dit thema bestaat uit een leerlijn 'Energie Besparen' (leskist O&O en gastles) en O&O-kisten over Stroomkringen. Net als bij de vorige thema's is ook hier het aanbod gesorteerd op groep en worden de kerndoelen en SDG's bij het aanbod vermeld.

Wil je een leskist reserveren? Log dan in bij ons reserveringssysteem. Verderop in deze brochure lees je hier meer over. Daarin leggen we ook uit wat onze tarieven zijn. Of stuur ons een berichtje, we helpen je graag verder.

Betekenis van de symbolen

Seizoen waarin je het aanbod kunt afnemen:

Najaar

Winter

Voorjaar

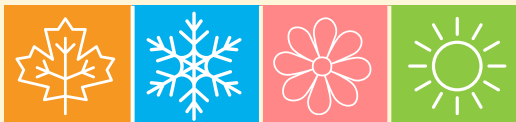

Zomer

Energie ontdekken

Groep 1 & 2

Leerlijn
Energie
Besparen

Leskist O&O & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
60 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 42, 44, 45

SDG's: 7, 13

Beschrijving:

Wat is energie? Hebben wij energie? Hoe komt energie in ons huis? En waarom moeten we daar slim mee omgaan?

Met deze kist ontdekken de allerkleinsten wat energie is aan de hand van een voorleesverhaal of kringgesprek en diverse oprachten: een huis bouwen, de beer warm aankleden, praatplaten, kleurplaten en nog meer.

Een mooie kist om thema's zoals energie, energiebesparing en isolatie mee te introduceren. Je kunt de kist klassikaal inzetten of er een themahoek mee inrichten.

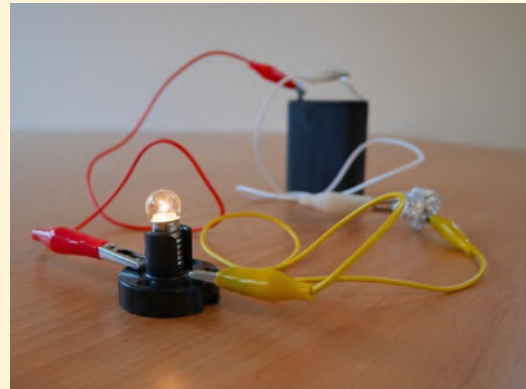
Deze leskist is ook als gastles te boeken.

Bijzonderheden:

-

Stroomkringen

Groep 1 t/m 4 & groep 5 t/m 8

Leskist O&O

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 42, 44, 45

SDG's: 7

Beschrijving:

Deze leskist heeft twee versies: een voor de onderbouw en een voor de bovenbouw.

Met deze leskisten maken leerlingen kennis met stroomkringen. In de onderbouw leren ze wat elektriciteit is en bouwen ze hun eigen eenvoudige stroomkring. Ook onderzoeken ze welke materialen geleiden en welke niet.

In de bovenbouw gaan ze een stap verder, door bijvoorbeeld ook serie- en parallelschakelingen en technische tekeningen te maken.

De leskist bevat alles wat je nodig hebt, inclusief batterijen en materialen.

Bijzonderheden:

Geschikt voor techniekles

Isolatie onderbouw Groep 3 & 4

Leerlijn
Energie
Besparen

Leskist O&O & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
75 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 42, 44, 45

SDG's: 7, 13

Beschrijving:

Deze kist laat leerlingen kennis maken met begrippen zoals energie en isolatie, maar ook met onderzoek doen.

De les begint met een filmpje van Kikker en zijn vriendjes. Welk probleem heeft Kikker en waarom hebben zijn vriendjes geen last? Vervolgens onderzoeken de leerlingen in kleine groepen welke materialen het beste isoleren. De resultaten worden klassikaal uitgewisseld. Daarna bespreekt iedereen met elkaar hoe zij het beste energie kunnen besparen.

Deze leskist is ook als gastles te boeken.

Bijzonderheden:

-

Energie en isolatie Groep 5 & 6

Leerlijn
Energie
Besparen

Leskist O&O & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
75-90 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 42, 44, 45

SDG's: 7, 13

Beschrijving:

Het is koud buiten, hoe houden we het binnen warm zonder steeds de verwarming aan te zetten? Door te isoleren! Met deze leskist onderzoeken de kinderen het isolerend vermogen van verschillende materialen. Ze leren werken met analoge thermometers en de stappen van onderzoek doen.

Daarna delen ze hun bevindingen en bespreken ze met elkaar wat zij kunnen doen om energie te besparen, thuis en op school.

Deze leskist is ook als gastles te boeken.

Bijzonderheden:

-

Energiek op school

Groep 7 & 8

Leerlijn
Energie
Besparen

Leskist O&O & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
90 minuten per groep

Kerdoelen: 33, 34, 39, 42

SDG's: 7, 13

Beschrijving:

Om je energiek te voelen moet het binnenmilieu aan bepaalde eisen voldoen. Daarnaast moeten we ook slim omgaan met energie, want dat is goed voor het milieu en je portemonnee. Met Energiek op school gaan leerlingen zelf aan de hand van 4 thema's in groepjes onderzoeken hoe het is gesteld met het binnenmilieu, energieverbruik en isolatie op school. Daarvoor gebruiken ze verschillende meetinstrumenten en theorie. Ze delen hun bevindingen en formuleren tips voor op school en thuis.

Deze leskist is ook als gastles te boeken.

Bijzonderheden:

-

Isolatie minihuisjes

Groep 7 & 8

Leerlijn
Energie
Besparen

Leskist O&O & gastles

Uitleentermijn van 2 weken
90 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 42, 44, 45

SDG's: 7, 13

Beschrijving:

Isoleren, wat is dat? En waarom doen we dit? Tijdens de introductie frisse we de kennis over isolatie op. Daarna krijgt elk twee- of drietal een klein minihuisje die ze zelf gaan isoleren. Iedereen heeft andere materialen. Ze meten gedurende een bepaalde tijd de temperatuur. De ingevulde tabel vormen ze om tot een lijngrafiek. Daarna bespreken ze hun resultaten, welke conclusie ze kunnen trekken en wat zij zelf kunnen doen om energie te besparen.

Deze leskist is ook als gastles te boeken.

Bijzonderheden:

-

THEMA

VOEDSEL EN GRONDSTOFFEN

Zoek je lesmateriaal over circulariteit, afval en (gezonde) voeding? Dan heb je met dit thema het juiste aanbod te pakken. Naast leskisten en gastlessen hebben we ook kweekkastjes beschikbaar voor de uitleen. Raadpleeg ook de stimuleringsbijdragen van Jong Leren Eten, deze kun je o.a. voor de leskisten over gezond eten inzetten.

Wil je een leskist reserveren? Log dan in bij ons reserveringssysteem. Verderop in deze brochure lees je hier meer over. Daarin leggen we ook uit wat onze tarieven zijn. Of stuur ons een berichtje, we helpen je graag verder.

Betekenis van de symbolen

Seizoen waarin je het aanbod kunt afnemen:

Najaar

Winter

Voorjaar

Zomer

Alles voor een pannenkoek

Groep 1 t/m 4

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 40, 41**SDG's:** 12**Beschrijving:**

Samen leren over waar ons voedsel vandaan komt door pannenkoeken te maken! Leerlingen leren dat granen delen van een plant zijn en verwerken grof graan zelf tot meel. Ook leren ze over de herkomst van melk, boter en eieren. Door het moeten volgen van een recept en het afwegen van alle ingrediënten, oefenen ze ook de reken- en taalvaardigheden. Een smakelijke les.

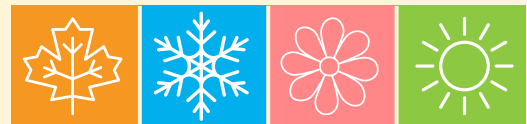
De kist bevat boeken, koksmutsjes, recepten, werkbladen, een graanmolen, een kookplaatje en keukengerei. Je hoeft alleen nog voor de verse ingrediënten te zorgen. En lekkere trek natuurlijk.

Bijzonderheden:

Kookles | Zelf voor verse ingrediënten zorgen

Fruit

Groep 1 t/m 6

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 33, 40, 41**SDG's:** 12**Beschrijving:**

Deze leskist is gevuld met bordspelen, recepten en keukengerei. Kinderen gaan zelf lekker in groepjes aan de slag met de recepten en spellen. Ze leren hoe fruit groeit en welke soorten fruit er allemaal zijn.

Ze maken kennis met nieuwe smaken en worden door de lekkere recepten uitgedaagd om zelf het fruit klaar te maken en te proeven. Door het gebruik van verschillend keukengerei spreken ze ook hun taal- en rekenvaardigheden aan.

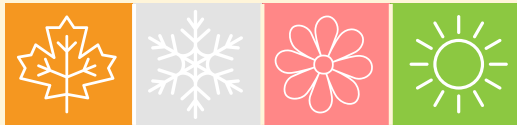
Je moet zelf voor verse ingrediënten zorgen.

Bijzonderheden:

Kookles | Zelf voor verse ingrediënten zorgen

Pieter de Pier

Groep 1 t/m 4

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 39, 40, 41

SDG's: 12, 13, 15

Beschrijving:

Pieter de Pier is een regenworm en is lekker aan het eten. Maar van sommige dingen krijgt hij flinke buikpijn: ons afval maakt hem ziek. Hoe kunnen we dat voorkomen?

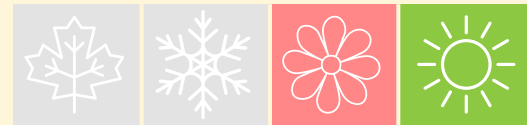
Leskist over afval en de voedselkringloop. De leerlingen maken kennis met afval scheiden en leren over de impact van ons afval op de natuur. Dit doen ze aan de hand van verschillende doe-opdrachten, een verhaal over Pieter de Pier en een wandeling in de schoolomgeving waarbij ze zwerfafval 'spotten'.

Bijzonderheden:

Met buitenopdrachten

Moestuin kweekkastje

Groep 1 t/m 8

Leskist

Uitleentermijn van 3 - 6 weken

Kerdoelen: 39, 40, 41, 42

SDG's: -

Beschrijving:

Deze kweekkas bestaat uit een kweekset en een zaaitray in een apart kasje. Ze lenen zich prima voor zaaiactiviteiten binnen als je weinig ruimte hebt.

In de zaaitray kun je per vakje zaaien. Door de kas ontkiemen de zaden sneller. Na een poosje verplaats je de jonge plantjes naar de kweekset. Deze vakjes zijn groter dan de zaaitray, de plantjes krijgen dus meer ruimte. De kweekset heeft verlichting om de planten te helpen groeien.

Bij het kweekkasje leveren we een gietertje.

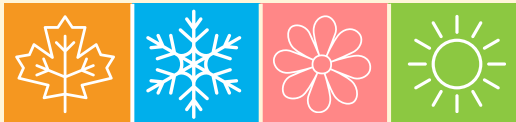
Exclusief grond, stekpluggen en zaden.

Bijzonderheden:

Materiaal | Zelf zorgen voor potgrond, stekpluggen en zaden

Smaaklessen

Groep 1 t/m 8

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 34, 35, 37, 39, 40, 41**SDG's:** 12**Beschrijving:**

Smaak kan je leren! Proef je mee? Deze leskist daagt kinderen uit om bekende en onbekende voedingsmiddelen te proeven. Op die manier krijgen ze kennis over smaak, voeding en gezondheid en voedselproductie. Ook worden ze zich bewust van hun eigen eetgedrag en de relatie met gezondheid en duurzaamheid.

De kist is gevuld met materialen en verschillende lesvormen: knutselen, koken, proeven, leerzame spellen en meer.

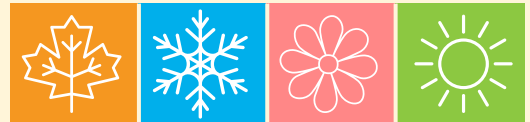
Je moet zelf zorgen voor de verse producten die nodig zijn.

Bijzonderheden:

Zelf voor verse ingrediënten zorgen

Groentenworkshop

Groep 5 t/m 8

Gastles

75 minuten per groep

Kerdoelen: 34, 39, 40, 41, 44**SDG's:** 12**Beschrijving:**

Tijdens deze gastles leert de klas waar groenten vandaan komen, welke plantendelen ze eten, welke (seizoens)groenten er zijn en hoe ze groeien. Na een klassikale introductie gaan ze zelf in groepjes aan de slag met verschillende opdrachten.

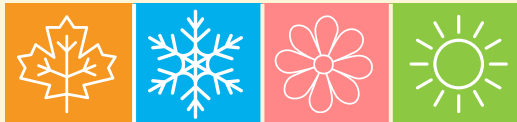
Indien wenselijk kan je zelf voor een tas vol verse (seizoens)groenten zorgen, die je daarna kunt gebruiken voor bijvoorbeeld de leskist Soep.

Bijzonderheden:

Zelf voor verse ingrediënten zorgen

Soep

Groep 5 t/m 8

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 40, 41**SDG's:** 12**Beschrijving:**

Door soep te maken leren kinderen gezond te koken en zelf recepten te volgen. Niet alleen een mooie manier om een kookles vorm te geven, maar ook om de taal- en rekenvaardigheden te ontwikkelen.

Deze kist bevat de spullen die je nodig hebt, met uitzondering van verse ingrediënten. Ook zonder schoolkeuken kan je aan de slag, want er zit naast keukengerei en servies ook een kookplaatje in de kist.

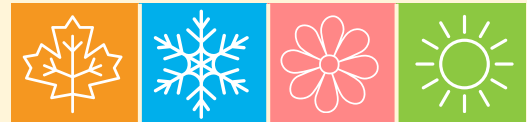
Samen koken, de tafels dekken en smullen maar!

Bijzonderheden:

Zelf voor verse ingrediënten zorgen

Kaas maken

Groep 5 t/m 8

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 40, 41**SDG's:** 12, 13**Beschrijving:**

Deze leskist heette voorheen 'Zuivel', maar hebben we omgebouwd naar 'Kaas maken'.

De focus ligt nu op het proces van kaasmaken. Ook aan bod komen plantaardige zuivelalternatieven die beter zijn voor mens, dier en natuur.

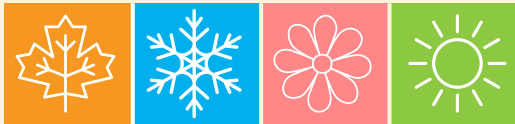
De kist zit alles wat je nodig hebt om kaas te maken, behalve de verse ingrediënten waar je kaas van wilt maken (noten, groenten, melk). Met de recepten ga je samen aan de slag met ouderwetse kaaspers.

Bijzonderheden:

Zelf voor verse ingrediënten zorgen

Cradle 2 Cradle for kids

Groep 5 t/m 8

Leskist en gastles

Uitleentermijn van 2 weken
90 minuten per groep

Kerdoelen: 39, 44**SDG's:** 12, 13**Beschrijving:**

In de natuur bestaan kringlopen, waardoor zij geen 'afval' kent. Wij mensen maken wel veel afval. Hoe kunnen wij van de natuur leren en onze hoeveelheid afval verminderen?

Deze kist bestaat uit 8 houten wiegjes (cradles) die elk een ander onderwerp binnen het thema 'circulariteit' behandelen. Kinderen leren over de kringlopen in de natuur en recycling. Ze doen verschillende experimenten. Na een klassikale introductie gaan zij zelf in groepjes aan de slag.

Deze leskist is ook als gastles te boeken.

Bijzonderheden:

Vooraf (bodem)diertjes verzamelen

THEMA

CULTUREEL ERFGOED

Een van onze 'kleinste' thema's, waarbij we Limburgse geschiedenis en natuur met elkaar verbinden. Dit thema bestaat uit twee activiteiten op drie locaties voor de midden- en bovenbouw van de basisschool. Mooie gastlessen waarbij leerlingen zich verdiepen in de wereld van ridders en de Bokkenrijders.

Wil je een activiteit reserveren? Log dan in bij ons reserveringssysteem. Verderop in de lees je hier meer over. Daarin leggen we ook uit wat onze tarieven zijn. Of stuur ons een berichtje, we helpen je graag verder!

Betekenis van de symbolen

Seizoen waarin je het aanbod kunt afnemen:

Najaar

Winter

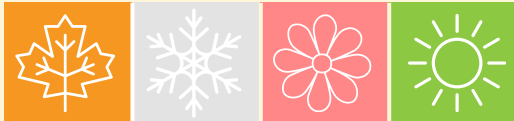
Voorjaar

Zomer

Driek op Bokkenrijderspad

Groep 4 t/m 6

Gastles

90-120 minuten per groep

Kerdoelen: 33, 40, 43, 48, 51, 52, 56**SDG's:** 15**Beschrijving:**

Na een spannend verhaal over Joes en Anna, kruipen de leerlingen in de huid van Bokkenrijder Driek. Ze volgen Driek op zijn rooftocht rondom kasteel Terborgh. Tijdens de tocht leren zij meer over de natuur, het weer, de Bokkenrijders en de landschapselementen typisch voor het gebied.

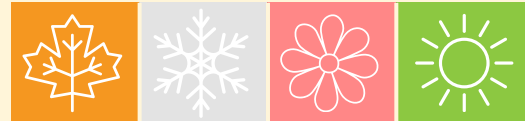
De Rollen begeleidt de gastles en zet alles klaar. De kinderen gaan in kleine groepjes (van 3-5) op pad. Elk groepje heeft een begeleider nodig. Deze begeleiding moet de school zelf regelen.

Bijzonderheden:

Begeleiding nodig | Vervoer nodig | Buitenles | Bij kasteel Terborgh

Ridderpad

Groep 5 t/m 7

Gastles

90 minuten per groep

Kerdoelen: 40, 41, 51, 52, 56**SDG's:** 15**Beschrijving:**

Het Ridderpad is beschikbaar op twee locaties: Kasteelpark Elsloo en de Biesenhof in Geleen.

De kinderen gaan zelfstandig en in kleine groepjes (3-4 kinderen) aan de slag met verschillende opdrachten (kijken, doen, zoeken, spelen, verkennen) over de cultuur(historie) van het landschap en het kasteel / de kasteelhoeve. Daarbij leren ze over de natuur, het landschap, ridders, de vroege middeleeuwen, hoe ze een kompas moeten gebruiken en nog meer. Op het einde worden de leerlingen tot ridder geslagen.

Bijzonderheden:

Op diverse locaties | Begeleiding nodig | Vervoer nodig | Buitenles

THEMA

OVERIG

Er is nog zo veel meer te ontdekken in deze wonderde wereld. Het ontdekken op zichzelf is al leuk om mee aan de slag te gaan. Denk hierbij aan kisten over je zintuigen, het heelal en bellenblazen.

Wil je een leskist reserveren? Log dan in bij ons reserveringssysteem. Verderop lees je hier meer over. Daarin leggen we ook uit wat onze tarieven zijn. Of stuur ons een berichtje, we helpen je graag verder.

Betekenis van de symbolen

Seizoen waarin je het aanbod kunt afnemen:

Najaar

Winter

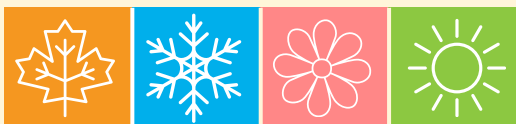
Voorjaar

Zomer

Bellenblazen

Groep 1 t/m 4

Leskist O&O

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 42, 44**SDG's:** -**Beschrijving:**

Leskist waarmee de onderbouw kennis maakt met onderzoekend en ontwerpend leren. Hoe kan je de grootste, mooiste bellen maken? Waarmee kan je allemaal bellen blazen? Er zijn nog veel meer leuke manieren om andere soorten bellen te maken, spelenderwijs gaan jullie van alles ontdekken en oefenen.

Leuke introductie over de werkwijze van O&O.

Bijzonderheden:

Zeepsop kan vlekken geven op lichte kleding/textiel

Zintuigen

Groep 1 t/m 4 & groep 5 t/m 8

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 42, 44**SDG's:** -**Beschrijving:**

Deze leskist heeft twee versies: een voor de onderbouw en een voor de bovenbouw.

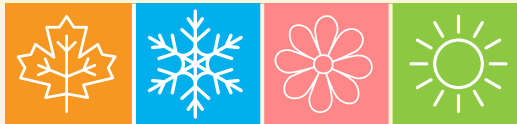
Ontdek je zintuigen met deze leskist. Bij de onderbouw-versie worden spelletjes ingezet om de kleinsten meer te laten ontdekken over de zintuigen (gehoor, smaak, zicht, reuk, tast). Bij de versie voor de bovenbouw is de leskist opgebouwd uit kleinere ontdekdozen vol opdrachtkaarten om in groepen aan de slag gaan. Een leskist om zelf te experimenteren met de zintuigen en zo meer te weten te komen over het menselijk lichaam.

Bijzonderheden:

-

Het weer

Groep 5 t/m 8

Leskist O&O

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 33, 42, 43**SDG's:** -**Beschrijving:**

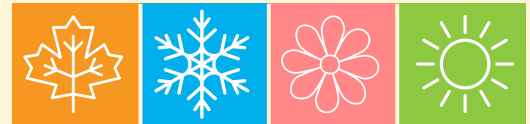
Niet alleen leren over het weer maar ook zelf aan de slag met allerlei metingen. Deze leskist is goedgevuld met o.a. barometers, thermometers en kompassen waarmee de kinderen onderzoekend en ontdekkend aan de slag gaan. De kist bevat daarnaast ook diverse doebladen, werkbladen en natuurlijk antwoordbladen. Verder komen ook diverse begrippen rondom het weer aan bod.

Bijzonderheden:

Buiten- en binnenopdrachten

Zon, maan en sterren

Groep 5 t/m 8

Leskist

Uitleentermijn van 2 weken

Kerdoelen: 42, 46**SDG's:** -**Beschrijving:**

In deze leskist zitten verschillende modellen van de zon, maan, planeten en materialen waarmee kinderen de verhoudingen in grootte en afstand tot elkaar inzichtelijk kunnen maken. Aan de hand van een paraplu waarin sterrenbeelden staan herkennen kinderen enkele bekende sterrenbeelden en die van de dierenriem. Met deze kist ontdekken de kinderen ook hoe dag en nacht ontstaan en maken ze zelf handschaduwfiguren.

Bijzonderheden:

-

RESERVEREN REGULIER AANBOD

Via het reserveringssysteem kan je ons lesmateriaal boeken. We leggen je hieronder uit hoe dit werkt. Heb je nog geen account of ben je jouw inloggegevens kwijt? Mail ons dan op info@derollen.nl. Laat het ons ook weten wanneer je er niet uit komt of specifieke wensen hebt.

1. Ga naar www.derollen.nl.
2. Klik op het menu rechtsboven (blauwe cirkel met witte strepen). Klik op 'Lesmaterialen'.
3. Klik op 'inloggen reserveringssysteem'. Je kunt ook deze link gebruiken:
<https://rsl.derollen.nl/rsl/>
4. Vul nu je e-mailadres en wachtwoord in om in te loggen.
5. Controleer eerst of je gegevens kloppen. Pas ze indien nodig aan.
6. Om te reserveren klik je op de link 'regulier aanbod van lesmaterialen'. Nu kan je digitaal bladeren door ons aanbod en eventueel meer informatie lezen.
7. Zie je materiaal welke je wilt reserveren? Kies 'Selecteer'. Er verschijnt rechts een menu waar je in aan geeft wanneer en voor welke groepen je het materiaal reserveert. Volg de stappen op het scherm en bevestig je keuze.
8. Wanneer je meer materialen wilt reserveren, herhaal dan stap 7. Steeds verschijnt er rechts in je scherm een overzicht waarin je nog kunt wijzigen of wissen.
9. Ben je helemaal klaar, klik dan rechts in je scherm op 'Reserveer mijn selectie'.
10. Er verschijnt nu een melding dat je reservering in behandeling wordt genomen.
11. Op je scherm staat nu een overzicht van je reserveringen en de bijbehorende kosten.
Deze pagina kun je printen.

Je ontvangt een mail van ons zodra wij jouw reservering kunnen bevestigen. Wij behandelen de aanvragen op volgorde van binnenkomst. Een week vooraf ontvang je een herinnering van je reservering.

Door te reserveren ga je akkoord met onze voorwaarden en annuleringsregeling. Deze staat op pagina 42.

Speciaal aanbod

THEMA SDG'S

Duurzaamheid als thema, waar begin je? Dan is een activiteit specifiek over de SDG's iets voor jou. Bij de vorige thema's staan de duurzaamheidsdoelstellingen ook genoemd, maar gaan de leskisten hier niet specifiek over. In dit thema wel. En: we hebben ook speciaal iets voor leraren en overige geïnteresseerden.

Wil je een activiteit reserveren? Speciaal voor dit thema doen we het anders: je kunt een SDG-workshop boeken door ons een berichtje te sturen op info@derollen.nl. Samen bespreken we dan jouw wensen en kaders, zodat we ons aanbod kunnen afstemmen op jouw school. Omdat het maatwerk betreft, valt dit thema niet onder 'regulier aanbod' en werken we op basis van een offerte.

Betekenis van de symbolen

Seizoen waarin je het aanbod kunt afnemen:

Najaar

Winter

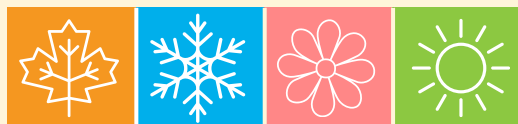
Voorjaar

Zomer

De 17 Werelddoelenles

Groep 7 & 8

Gastles & activiteit

90-120 minuten +
terugkoppelmoment

Kerdoelen: 34, 35, 37, 39, 40, 44,
45

SDG's: 1 t/m 17

Beschrijving:

De grootste les van de wereld! Deze gastles bestaat uit twee delen. Tijdens het eerste deel leren de kinderen over de SDG's. We inspireren hen om zelf ook actie te ondernemen. Ze bedenken een actie en voeren deze twee weken lang uit: ook de leerkracht doet mee.

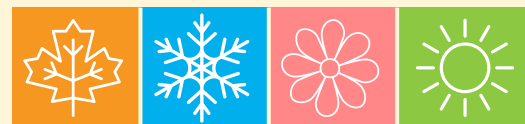
Twee weken later komen we terug en presenteren de leerlingen hun acties en de impact die ze hebben gemaakt. Zo ontdekken ze dat iedereen een steentje kan bijdragen. Wie weet leidt het wel tot een vervolg?

Bijzonderheden:

Gastles met terugkoppelmoment |
Actie bedenken & uitvoeren

Workshop SDG's

Volwassenen & professionals

Workshop

120 minuten + terugkoppelmoment

Kerdoelen: -

SDG's: 1 t/m 17

Beschrijving:

Aan de slag met duurzaamheid? Deze workshop helpt je hierbij. We starten met een informatief deel zodat je op de hoogte bent van wat duurzaamheid is, hoe de SDG's tot stand zijn gekomen en wat jij in de praktijk allemaal al doet voor duurzaamheid.

Daarna inspireren we jou en dagen we je uit om zelf acties (of lesideeën) te ontwerpen. Domeinen vakoverstijgend, een beetje uit de comfortzone, prikkelend maar aansluitend bij wat je al doet.

Deelnemers krijgen na de workshop verlengde ondersteuning middels een terugkoppelmoment van een uur en een handige mini-reader.

Bijzonderheden:

Professionele ontwikkeling

Algemene voorwaarden

Uitleen

Onderwijsinstellingen, verenigingen, overheidsinstellingen en BSO's kunnen ons lesmateriaal afnemen. Wij lenen niet uit aan ondernemingen of particulieren die handelen met een winst oogmerk. Onze stichting ontvangt subsidies die bedoeld zijn voor het onderwijs en NGO's. Het is niet de bedoeling dat door ons ontwikkeld materiaal, op welke wijze dan ook, zonder toestemming wordt gedupliceerd.

Kwaliteit

Alle leskisten en materialen zijn nauwkeurig gecontroleerd voordat je ze krijgt. Mocht je toch nog iets missen, neem dan direct contact met ons op. Laat het ons ook weten wanneer er bij gebruik spullen zijn kwijtgeraakt of beschadigd. Afhankelijk van het materiaal brengen wij deze kosten in rekening van de afnemer. Hiervoor nemen we dan contact met je op.

Verantwoordelijkheid

Voor alle activiteiten geldt dat de verantwoordelijkheid/aansprakelijkheid voor vervoer, leerlingen en materialen bij de school ligt. Er hoort altijd een leerkracht aanwezig te zijn bij onze gastlessen, zowel in de school als elders. Ook als programma's (deels) door ons of door derden worden begeleid.

Natuurlijk staat veiligheid voorop bij al onze activiteiten.

Ophalen en terugbrengen materialen

Leskisten haal je op en breng je terug bij Stichting De Rollen, Langereweg 9 te Born (gebouw van Dierenbescherming Limburg). Ophalen en terugbrengen kan op werkdagen tussen 09:00 en 16:45 binnen de afgesproken periode. Bij binnenkomst graag melden aan de balie.

Kosten

Voor deelname aan lesactiviteiten en voor het lenen van materialen betaal je een bijdrage. We factureren achteraf. Scholen in de gemeenten Sittard-Geleen en Stein krijgen korting doordat hun gemeente een belangrijk deel meebetaalt.

Scholen in de gemeente Beek mogen onze facturen, tot een bepaald bedrag per kalenderjaar, bij de gemeente declareren. De gemeente Maasgouw heeft een budget gereserveerd voor hun scholen. Deze scholen ontvangen geen factuur, de gemeente betaalt.

Voor het regulier aanbod hanteren we vaste tarieven. Wanneer je afwijkt van ons reguliere aanbod, bijvoorbeeld met specifieke wensen of het lesmateriaal inzet als onderdeel van een project, geldt dit als maatwerk. Dit laten we altijd vooraf aan je weten. Je ontvangt dan van ons een offerte.

Voor maatwerk geldt een uurtarief per betrokken medewerker. Hier kunnen nog reis- en materiaalkosten bijkomen. Bij maatwerkprojecten sturen we je een voorstel in de vorm van een offerte waar je een schriftelijk akkoord op geeft.

Tarieven

In onderstaande tabel vind je de tarieven die gelden in 2026. De tarieven voor ons regulier aanbod zijn afhankelijk van de gemeente waartoe jouw school behoort. Onze tarieven kunnen per kalenderjaar worden aangepast. Kijk voor het meest actuele overzicht op www.derollen.nl/lesmaterialen of neem contact met ons op.

2026	Gemeente Sittard-Geleen en gemeente Stein	Buiten deze twee gemeenten
Tarieven gastlessen uit het regulier aanbod	€ 125	€ 265
Tarieven leskisten uit het regulier aanbod	€ 35	€ 65
Tarieven kweekkasje uit het regulier aanbod	€ 15	€ 25
Kennismakingsgesprek	Vrijwillige bijdrage	Vrijwillige bijdrage
Adviesgesprek	€ 75	€ 75
Uurtarief per medewerker bij maatwerk en projecten	€ 95	€ 95

Een kennismakingsgesprek is om elkaar te leren kennen en te kijken naar wat we voor je kunnen betekenen.

In een adviesgesprek krijg je van ons informatie, feedback, voorstellen, inspiratie enzovoort. Voor deze dienst vragen wij een vergoeding. Een adviesgesprek is geen onderdeel van een maatwerktraject of project, maar kan hier wel toe leiden.

Annuleringsregeling

Bij niet verschijnen/te laat afmelden van lessen en activiteiten en bij niet ophalen/te laat afmelden van materialen geldt onze annuleringsregeling. Deze houdt in dat je minimaal 1 week van tevoren via e-mail (info@derollen.nl) annuleert.

Bij annulering korter dan 7 dagen vooraf brengen we de kosten in rekening.

Bij regenweer of storm is er altijd contact/overleg over het al dan niet doorgaan van de activiteit. Indien mogelijk verplaatsen we de activiteit. In dit geval brengen we geen kosten in rekening.

Door gebruik te maken van onze diensten ga je akkoord met de algemene voorwaarden. Heb je hier vragen over? Laat het ons weten.

stichting de Rollen

Inspiratie nodig? Laten we kennismaken!

We hebben een kantoor, een leslokaal en drie schatkamers vol met (les)materiaal.
En: goede koffie ;)

Kom je langs? Leuk! Bel of mail van tevoren, want we zijn vaak op pad. Voor het ophalen en afgeven van gereserveerde lesmaterialen kan je tijdens kantooruren terecht zonder afspraak. Je materialen staan dan klaar op een karretje in de hal.

➔ Langereweg 9
6121 SB Born

Kom je met de auto, houd dan de borden
'Dierenbeschermingscentrum Limburg' aan

➔ Tel: 088 - 811 37 00
➔ info@derollen.nl

Deze brochure is samengesteld in het voorjaar van 2026.

Download het meest actuele overzicht van ons aanbod en de tarieven via de website.

Volg ons op social media om op de hoogte te blijven!

Steentje bijdragen?

Stichting De Rollen is een goed doel.

Elke gift is welkom, om goed te kunnen doen wat we doen: natuur- en milieueducatie voor iedereen. Meer vind je op onze website.

Ook vrijwilligers zijn altijd welkom. Stuur ons een berichtje om verder kennis te maken.

